

Handläggare:

Peter Ölund

Yttrande över motion 2011:46 av Birgitta Sevefjord m.fl (V) om att stoppa riskkapitalbolag i Stockholms läns landsting

Ärendebeskrivning

Landstingsstyrelsen har begärt att Hälso- och sjukvårdsnämnden ska yttra sig över en motion av Birgitta Sevefjord m.fl. (V) om att stoppa riskkapitalbolag. I motionen föreslår Birgitta Sevefjord m.fl. (V) att Landstingsfullmäktige beslutar att a) införa en ny skrivning om koppling till skatteparadis i landstingets uppförandekod b) se över möjligheten att begränsa vinstuttag c) på sikt inte tillåta vinstdrivna företag inom hälso- och sjukvården.

Beslutsunderlag

Förvaltningens tjänsteutlåtande, 2012-04-25
Motion 2011:46 av Birgitta Sevefjord m.fl. (V)

Förslag till beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar

att till Landstingsstyrelsen överlämna förvaltningens förslag

att omedelbart justera beslutet.

Förvaltningens motivering till förslaget

Birgitta Sevefjord m.fl. (v) har i sin motion föreslagit Landstingsfullmäktige att besluta att införa en paragraf i landstingets uppförandekod för leverantörer om att företag som har avtal med Stockholms läns landsting "inte ska ha koppling till företag baserade i så kallade skatteparadis". Hälso- och sjukvårdsnämnden har uppdraget att genom hälso- och sjukvårdsförvaltningen träffa avtal med externa och landstingsdrivna vårdgivare på ett sådant sätt att bland annat målen om mångfald och valfrihet för patienten realiserar.

När landstinget köper varor och tjänster av externa parter räknas detta som upphandling. Begreppet upphandling finns definierat i lagen (2007:1091) om offentlig upphandling (LOU).

Med offentlig upphandling avses de åtgärder som vidtas av en upphandlande myndighet i syfte att tilldela ett kontrakt eller ingå ett ramavtal avseende varor, tjänster eller byggentreprenader. (2 kap. 13 § LOU).

Vid upphandling av hälso- och sjukvårdstjänster kan den upphandlande myndigheten välja mellan att tillämpa LOU eller Lagen (2008:962) om valfrihetssystem (LOV).

Vid upphandling har Stockholms läns landsting liksom andra upphandlande myndigheter att iaktta de gemenskapsrättsliga principerna om

- Icke-diskriminering
- Likabehandling
- Transparens
- Proportionalitet
- Ömsesidigt erkännande

I båda de aktuella upphandlingslagarna (LOU och LOV) finns utslutningsgrunder, lagbestämmelser som möjliggör för den upphandlande myndigheten att utsluta leverantörer från deltagande i upphandlingen.

Gemensamma för de bägge upphandlingslagarna är de frivilliga utslutningsgrunderna (konkurs/likvidation m.m., brott i yrkesutövningen, allvarligt fel i yrkesutövningen, brustit i att betala skatt/socialförsäkringsavgifter m.m., ej lämnat begärda uppgifter). Innebörden av att utslutningsgrunderna är frivilliga är att den upphandlande myndigheten har möjlighet men inte skyldighet att utsluta en leverantör om en eller flera av grunderna föreligger.

I LOU finns dessutom ett antal *obligatoriska utslutningsgrunder* (anbudsgivare eller företrädare för anbudsgivare är dömd för viss organiserad brottslighet, bestickning, bedrägeri eller penningtvätt). Innebörden av att utslutningsgrunderna är obligatoriska är att den upphandlande myndigheten är skyldig att utsluta leverantören ifråga ifall en eller flera av grunderna föreligger.

Någon utslutningsgrund avseende geografisk hemvist eller ägarbild finns inte med i uppräknningen. Det är sannolikt att ett förfrågningsunderlag som

innehöll ett förbud mot en viss geografisk hemvist eller mot en viss ägarbild i domstol skulle kunna anses strida mot en eller flera av de gemenskapsrättsliga principerna som räknades upp ovan. Om en eller flera leverantörer begärde överprövning i förvaltningsdomstol skulle då den upphandlande myndigheten sannolikt behöva göra om upphandlingen och utesluta de skrivningar som domstolen funnit strida mot de gemenskapsrättsliga principerna.

Vidare föreslår författarna till motionen att se över möjligheten att begränsa vinstuttag. Frågor om utdelning av överskott från företag och organisationer regleras i nationell lagstiftning (t.ex. aktiebolagslagen och skattelagstiftningen) och hanteras på nationell nivå. De faller därmed utanför landstingets beslutsområde.

Slutligen föreslår motionärerna att Landstingsfullmäktige beslutar att på sikt inte tillåta vinstdrivande företag inom hälso- och sjukvården. Möjligheten att i ett system där hälso- och sjukvårdstjänster upphandlas enligt LOV och LOU utesluta en viss kategori av leverantörer är ytterst osäker mot bakgrund av de gemenskapsrättsliga principer som nämndes ovan. Dock finns möjligheten att avstå från att upphandla hälso- och sjukvårdstjänster från externa leverantörer, vilket skulle kunna tillgodose motionärernas önskemål. Förvaltningen konstaterar dock att Hälso- och sjukvårdsnämnden och hälso- och sjukvårdsförvaltningen arbetar på uppdrag av Landstingsfullmäktige och i detta uppdrag ingår bland annat att verka för en större mångfald av utövare inom hälso- och sjukvården, vilket innefattar en mångfald av företagsformer hos utförarna. Att ändra detta uppdrag är en politisk fråga som förvaltningen inte lägger några synpunkter på.

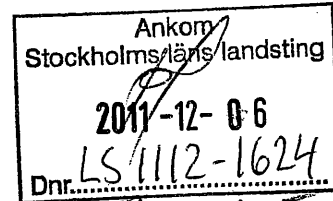
Catarina Andersson Forsman
Hälso- och sjukvårdsdirektör

Henrik Gaunitz
Avdelningschef

Vänsterpartiet

Stockholms läns landsting
2011-12-06

Robert I

2011:46

Motion Birgitta Sevefjord (V) m.fl. om att stoppa riskkapitalbolag i SLL

Idag finns hälso- och sjukvård som är skattefinansierad men drivs av företag som ägs av riskkapitalister med säte i skatteparadis. Vårdbolagen Carema och Capio har båda ägare baserade i skatteparadis och båda ägnar sig åt skatteplanering. Bolagens skatteplanering är lönsam. Capio S:t Görans utreds av Skattemyndigheten med anledning av att bolaget betalat endast 16 700 kronor i skatt på en vinst på 481,6 miljoner kronor, enligt Dagens Industri 7 okt 2011.

Den svenska välfärden är just nu ett intressant investeringsobjekt för riskkapitalister. Varför? I offentlig sektor är risken för en riskkapitalist mycket låg. Likviditeten hos kommuner och landsting som står för notan är stabil – kunden som betalar är skattebetalarna. Välfärden är en trygg och säker marknad. De flesta länder har någon form av restriktion när det gäller privat företagande inom skattefinansierad välfärd. Sverige är på den punkten ett extremt liberalt land. I England, som i höst har infört ett friskolesystem med skolpeng enligt svensk modell, går meningarna isär mellan konservativa och Labour om nyttan med friskolor, men båda är överens om att de i alla fall inte ska vara vinstdrivna.

Riskkapitalbolagen ägnar sig åt att köpa upp företag, höja värdet på dem och sedan sälja dem vidare med god vinst. Inom vården handlar det främst om effektiviseringar. Många har lovordat just effektiviseringarna – går det att göra vinst så betyder det att ”kostymen” inom välfärden är för stor, säger man. Denna syn har medfört att även den offentligt drivna vården liksom den vård som drivs av mindre bolag och non-profit organisationer har fått en allt mer slimmad kostym. På det sättet kan riskkapitalbolagen fungera som en hävstång in i den offentliga sektorn. Vad man glömmer är att bolagen även ägnar sig åt den ovan beskrivna skatteplaneringen som ger dem helt andra förutsättningar och konkurrensfördelar. Flera ideella föreningar med lång erfarenhet av att bedriva vård som Röda Korset, Ersta och Stadsmissionen drar nu fötterna åt sig därför att de anser att de inte längre går att bedriva värdig vård och omsorg med givna resurser. Är det verkligen detta som var meningen?

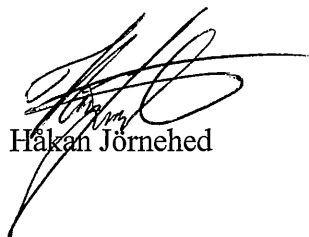
Med ena handen säljer de nyliberala borgarna ut våra gemensamma egendomar och med den andra handen utvecklas intrikata kontrollsystem som för tankarna till en Orwelsk storebror. I stället för alla dessa kontrollsystem så anser Vänsterpartiet att själva grundförutsättningarna för hur vården ska bedrivas bör förändras. Vi föreslår därför att Stockholms läns landsting

följer Kalmar kommuns exempel¹ och inför en paragraf i landstingets uppförandekod för leverantörer om att företag som har avtal med Stockholms läns landsting inte ska ha koppling till företag baserade i så kallade skatteparadis.

Vänsterpartiet föreslår Landstingsfullmäktige besluta

1. att införa en paragraf i landstingets uppförandekod för leverantörer om att företag som har avtal med Stockholms läns landsting inte får ha någon koppling till företag baserade i så kallade skatteparadis.
2. Att se över möjligheten att begränsa vinstuttag i andra vinstdrivna företag.
3. Att på sikt inte tillåta vinstdrivna företag inom hälso- och sjukvården.

Birgitta Sevefjörð

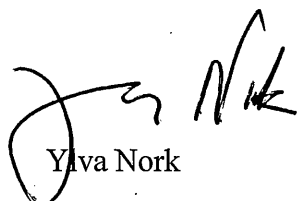

Håkan Jörnehed

Gunilla Roxby Cromvall

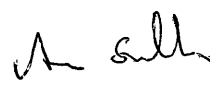

Sverre Launy

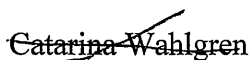
Laila Leymann

Bekir Uzunel

Ylva Nork

Thomas Magnusson

Anna Sehlin

Catarina Wahlgren